

הוכן ע"י סוכל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קע"ה ע"א

שכיב מרע שהקדיש נכסיו, או שלא הקדיש¹ ובניו יורשים אותו, ואמר כדלהלן, האם גובה אותו פלוני לזה המנה או לא?

בשטר מקויים ²	בשטר שאינו מקויים	בלא שטר כלל ³	
גובה ⁴	אינו גובה	אינו גובה	אמר מנה לפלוני בידי
גובה	גובה	אינו גובה	אמר תנו מנה לפלוני

שכיב מרע שאמר בלשונות דלהלן, האם נאמן הוא או היתומים לומר פרענו?

כשאמרו יתומים פרענו	כשאומר השכיב מרע שנזכר שפרע	
אינם נאמנים	נאמן	אמר מנה לפלוני בידי
נאמנים	אינו נאמן	אמר תנו מנה לפלוני

האומר לפלוני שחייב לו מנה, ואח"כ אמר שטעה, האם יכול לחזור בו? [תד"ה חזר].

בבריא	בשכיב מרע	
לתי' א' בתוס': יכול ⁵ ליש מפרשים: אינו יכול	יכול	כשהיה רק אמירה בעלמא
אינו יכול	אינו יכול	כשהיה גם קנין ⁶

¹ מבואר בסוגיא שהכל אותו דין, ורב הונא אינו חולק על רב ושמואל.

² ופירשו בתד"ה הא דמקויים, שבכו"א או צריכים לנאמנות, וכן גבי הקדש צריכים או לסברא שאין אדם חוטא ולא לו, דבלא זה היה צריך אותו פלוני לגבות בשבועה דוקא.

³ ומבואר בגמ' הטעם, דרב ושמואל דאמרי תרוייהו דמלוה על פה אינו גובה לא מן היורשים ולא מן הלקוחות. וכתבו בתד"ה ורב, דאף דבעלמא דברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים דמי, מ"מ זה דוקא כשנותן מתנה, אבל לא כשאומר כן מכח חוב עיי"ש.

⁴ וכתבו בתד"ה הא דלא מקיים, שאין לחשוש שמא השטר כבר פרוע, דודאי לא היה אומר מנה לפלוני בידי בכוונת שלא להשביע את בניו, היות שיודע שבגלל זה יחשבו האנשים שהשטר לא פרוע, ואם בכו"א אמר כן ודאי שכוונתו לזה, וגובה בלא שבועה.

⁵ דנאמן לומר שטעה, או שנזכר שפרע, במגו דמצי למימר שפרע אחרי שהודה ואמר שחייב – שהוא נאמן בזה.

⁶ כתבו בתד"ה חזר, כשהיה קנין – חשוב כאמר תנו, והוי מגו במקום עדים ולא נאמן. [דאן סהדי שאין אדם אומר תנו רק כשהדבר ברור לו, וכן לא עושה קנין רק כשברור לו]. ובהנהו גינאי דאמרינן דהוי קנין בטעות, וחזר בו, מיירי שכולם הכירו והודו בטעות.

הוסף ע"י סוכל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קע"ה ע"ב

בהלוואות דלהלן האם גובה מנכסים משועבדים?

במלוה בעל פה	במלוה בשטר	
אינו גובה מדרבנן	גובה מדאורייתא	לעולא – דשעבודא דאורייתא
אינו גובה מדאורייתא	גובה מדרבנן	לרבה – דשעבודא לאו דאורייתא

האם בכור נוטל פי שנים במה שגבו אחר מיתת אביהם?

בגבו קרקעות	בגבו מעות	
גובה ⁷	אינו גובה	למ"ד שעבודא דאורייתא
אינו גובה	אינו גובה	למ"ד שעבודא לאו דאורייתא

מלוה על פה, האם גובה מן היורשים ומן הלקוחות?

מן הלקוחות	מן היורשים	
אינו גובה	אינו גובה ⁸	לרב ושמואל – שעבודא דאורייתא
גובה	גובה	לר' יוחנן ור"ל – שעבודא דאורייתא
אינו גובה	גובה	לרב פפא

⁷ דכיון דשעבודא דאורייתא הוי כאילו משועבד כבר בחיי אביהם ולא חשוב ראוי, אולם כשגבו מעות אינו גובה פי שנים, דלא היו משועבדות מחיים. והוסיפו בתד"ה גבו, דלאו אלו המעות ששבק אבוהון.

⁸ ואע"ג שגם למ"ד שעבודא לאו דאורייתא גובה מלוה בשטר מן היורשים מדרבנן, ולכאורה ה"ה מלוה על פה דגבי יורשים אין חילוק בין יש קול לאין קול. תי' בתד"ה אינו, שכיון שלא כתב שטר ורק הלווה בעדים שאין בזה קול ולא חשש שמפסיד מלגבות מלקוחות, ולא תקנו לו לגבות מן היורשים.